

เทศน์เช้า วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เลี้ยงกาย เราปากกัดตีนถีบกินอยู่นี้ทำอะไร ก็หาอาหารนี้แหละ หาปัจจัยเครื่องอาศัย แล้วพอมาจะปฏิบัตินี้แหละเราก็ไปห้วงกัน ทุกคนจะมาถามเลยล่ะ มาอยู่ที่นี้จะได้กินก็มือ ได้ทำอะไร เขาจะห้วงกันหมดเลย เห็นไหม เพราะเราเห็นแต่รูปธรรม รูปธรรมนะสิ่งที่เป็นวัตถุนี้มันมีอายุใช้งาน ชีวิตเรานี้ก็มีอายุใช้งาน มันมีอายุใช้งาน ๓๐,๐๐๐ กว่าวันเห็นไหม อายุใช้งานนี้ เราใช้แต่งงานนี้เราทำแต่สิ่งที่ปรนเปรอมัน

แต่เราไม่คิดหัวใจเลย หัวใจนี้ไม่มีอายุใช้งานนะ มันจะอยู่คงที่ตลอดไป คุณี ทางยุโรปเขาไม่เชื่อว่ามีเกิดและการตาย หัวใจมันอยู่คงที่ตลอดไป เพราะมันไม่เคยที่บอบสลายของมันได้ มันจะคงที่ แม้แต่มันจะทุกซ่ยกขนาดไหน ตกนรกอเวจีขนาดไหน มันหมดวาระของมันมันก็เวียนขึ้นมาอีก นี่หัวใจไม่มีอายุการใช้งานนะ มันจะอยู่อย่างนี้ตลอดไป เพียงแต่ว่าคนเห็นหรือไม่เห็นเท่านั้นเอง แล้วมันจะหมุนเวียนอยู่สภาวะแบบนี้

แต่เวลาประพฤติปฏิบัติเท่านั้น เห็นไหม เวลาสิ้นสุดของความทุกข์แล้วนี้มันก็ไม่มีอายุใช้งาน เพราะมันคงที่ของมัน นิพพานคงที่ นิพพานมีอยู่ใจ สิ่งที่เป็นนิพพาน จิตนี้มันคงที่ จิตมันมีอยู่ มันไม่มีอายุใช้งานนะ มันจะเวียนตายเวียนเกิดอย่างนี้ตลอดไป ถ้ายังไม่มีการทำให้ถึงที่สุดการสิ้นทุกข์ของมัน แต่ถ้ามันไม่สิ้นสุดของมัน มันจะต้องเวียนตายเวียนเกิดไปอย่างนี้ เห็นไหม แล้วเราไปห้วงแต่ข้างนอกใจ ไซ้ มันเป็นค่าน้ำใจ

การเสียดทานเป็นค่าน้ำใจนะ การแสดงออกใจ ไปวัดไปวาไม่อยากจะไปมือเปล่า เราอยากมีอะไรติดไม้ติดมือไป สิ่งที่ดีไม่ดีติดมือไปมันการแสดงออกค่าของน้ำใจ แต่ถ้าเรามีค่าน้ำใจอยู่แล้วนะ เรามาแล้วเราตั้งใจจริง เราตั้งใจของเราะ เราประพฤติปฏิบัติของเรา อันนั้นจะเป็นประโยชน์มากกว่า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกเลยนะ ภิกษุอยู่ไกลเรา อยู่ถึงสุดฟากตะวันตกนะ แต่ทำเหมือนเรา ปฏิบัติเหมือนเรา เหมือนอยู่ใกล้เรา จับชายจีวรอยู่เลยนี้ อยู่ด้วยกันนี้ แต่ไม่ปฏิบัติตามกัน ไม่ทำตามกัน เห็นไหม เหมือนอยู่ห่างไกลมาก

นี่ก็เหมือนกัน มีค่าน้ำใจ เห็นใหม่ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ อยู่ที่ไหน พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ครูบาอาจารย์ท่านบอกอยู่ที่ไหนนะ รวมลงหนึ่งอยู่ที่ความรู้สึก ความรู้สึกคือพุทธโศ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ความรู้สึกคือพุทธะ พุทธะคือผู้รู้ นี่ในศาสนาเราที่พุทธะคือผู้รู้ พุทธะคือความสว่างไสว คือความส่องไส พุทธะ เห็นใหม่

ในมหายานเจอพุทธะให้ฆ่าพุทธะก่อน ถ้าไม่ฆ่าพุทธะนั้นนั่นคือตัวพญามาร มารเพราะอะไร เพราะความสว่างเป็นอวิชชา จิตส่องไสคืออวิชชา จิตเดิมแท้ที่ส่องไส จิตเดิมแท้ที่หมองไป ด้วยอุปกิเลส จิตเดิมแท้ที่ส่องไส จิตเดิมแท้เป็นผู้ข้ามพ้นกิเลส จิตเดิมแท้มันเป็นผู้ข้ามพ้นกิเลส มันไม่ใช่ตัวธรรม ถ้าตัวธรรมปฏิสนธิคือจิตดวงนี้ จิตดวงนี้ปฏิสนธิจิตแล้วมันจะเกิดตายเกิดตาย เวียนตายเวียนเกิดอยู่อย่างนี้

พอเวียนตายเวียนเกิด เราไปอยู่ที่ตัวเวียนตายเวียนเกิด เราไม่เข้าใจถึงตัวที่ลึกเข้าไปอีก เห็นใหม่ ตัวที่ลึกเข้าไป นี่ความสว่างไสวมันคู่ความเศร้าหมอง ความว่างคู่กับความไม่ว่าง จริงๆ แล้วนิพพานมันพ้นออกไปจากความว่าง พ้นออกไปหมดเลย แต่ในการสื่อสารมุตักันใจ ว่าเป็นความว่างเป็นความว่าง ความว่างมันไม่มีสิ่งใดขัดแย้งกับความรู้สึกอันนั้น ความรู้สึกอันนั้นเพราะอะไร เพราะมันไม่มีตัวตน ไม่มีภวาสวะ ไม่มีตัวภพ ไม่ไปมีเจ้าของ ไม่มีผู้รับรู้ ไม่มีผู้รับรู้แล้วรู้ได้อย่างไร ไม่มีผู้รับรู้แล้วมันจะรู้สึกไปได้อย่างไร นี่ไม่มีผู้รับรู้ ไม่มีสิ่งต่างๆ แต่มันรู้ตัวมันเอง เห็นใหม่ ไม่รู้กระทบ ไม่รู้ถึงสิ่งที่การแสดงออก

แต่ในปัจจุบันนี้มันเป็นการแสดงออก แสดงออกคืออารมณ์ คือความรู้สึก สิ่งทีความรู้สึกมันแสดงออก แสดงออกมาจากไหน ความรู้สึกมันก็เกิดดับ เกิดดับมันเกิดจากพลังงาน ตัวพลังงานคือตัวอะไร คือตัวใจ ตัวใจคืออะไร ตัวใจคือตัวอวิชชา นี่สิ่งที่มันย้อนไป ถ้าเราย้อนกลับมาที่เรา เห็นใหม่ เราประพฤติปฏิบัติของเรา ตรงนี้ นี่น้ำใจมันอยู่ที่นี้ เรามันวัดกรรมฐานนะ วัดกรรมฐานเรื่องภายนอก เรื่องพักอาศัยเราก็อาศัยมัน เวลาทุกข์ยาก เห็นใหม่ ทุกข์ยากเพราะอะไร

เวลาครูบาอาจารย์ท่านพูดนะ ธรรมะจะเกิดในที่ทุกข์ที่ยาก ที่ทุกข์ที่ยากเพราะอะไร เพราะมันไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่ฟุ้งเฟ้อ ฟุ้งเฟ้อ ฟุ้งเฟ้อนี้ทำให้มันนอนใจ พอนอนใจมันก็นอนจม นอนจมมันก็นอนอยู่คาภิเลสแล้วก็ว่าปฏิบัติกัน นี่เราอำนวยความสะดวกกันตลอดเวลาจะ จะอำนวยความสะดวกกันเพื่อจะให้ปฏิบัติได้ง่าย มันไม่ง่ายหรอก แต่ถ้าเราตัดทอนมัน ขัดเกลา เราขัดเกลา ถู้อุดมค

วัตรเป็นเครื่องขัดเกล้ากิเลส ขัดเกล้าตรงไหนล่ะ ขัดเกล้าตรงที่ไม่สนใจมัน ไม่สนใจหรอก อยาก
อย่างไรก็ได้ ไม่ได้สมควรปรารถนา ถ้าไม่ได้สมควรปรารถนา

ความปรารถนาคืออะไร คือความอยากได้ ความอยากได้คืออะไร ความอยากได้คือค้นหา
ค้นหาจากไหน ค้นหาจากใจ แล้วเราขัดเกล้ามัน สิ่งใดที่มันต้องการเราตัดทอนมัน ถึงต้อง
อดนอนผ่อนอาหาร เวลาเราอดนอนผ่อนอาหารมันประโยชน์อะไร ถ้าอดนอนผ่อนอาหารมันเป็น
ประโยชน์ คนทุกข์คนยากเขาไม่มีจะกินเขาเป็นพระอรหันต์หมดแล้ว เขาอดของเขาเขาอดเพราะ
ความจำยอม เขาอดเพราะเขาไม่มีจะกิน เพราะกรรมของเขา

ครูบาอาจารย์ท่านพูดนะ มนุษย์เกิดมามีค่าเท่ากัน ไม่ได้ดูฐานะ ไม่เคยดูถูกมนุษย์ มนุษย์
เกิดมามีกายกับใจ มีคุณค่าเท่ากันหมดนะ เพราะหัวใจมันเข้าถึงธรรมได้ทุก ๆ คน นี่ไม่ให้ดูถูกกัน
อย่างนั้น เพียงแต่ให้เห็นผลบุญผลกรรม เขาทำบุญทำกรรมของเขามา เขาทำบุญกุศลเขามาเขาก็มี
มีศรีสุขของเขา เขาทำกรรมของเขามาเขาก็เจอสภาพแบบนั้น เห็นไหม สิ่งนั้นมันเรื่องของกรรม
เพราะเขาไม่มีความเข้าใจ เพราะเขาจนตรอกของเขา เพราะเขาอยู่ในสภาวะกรรมอย่างนั้น เขาพ้น
จากภาวะนั้นไปเขาอาจจะรำรวยกว่าเราก็ได้

แต่ขณะที่เราเป็นพระภิกษุ เราเป็นนักบวช นักปฏิบัตินะ เรามี เรียกร้องก็ได้ ขอเอาจาก
ไหนก็ได้ แต่เราไม่ทำ เห็นไหม มันเกิดที่ไหนล่ะ มันเกิดจากหัวใจ มันเกิดจากเจตนา เกิดจากการ
เราขัดเกล้ามัน พอเราขัดเกล้า ใครเป็นคนคิด ก็จิตเป็นคนคิด ใครเป็นคนมีสติ จิตดวงนี้ทั้งนั้นเลย
เพราะจิตดวงนี้มันมีเจตนา มีแนวคิด มันมีปัญหาใหม่ มันรู้สึกตัวมันใหม่ คือทำด้วยความรู้สึก ทำ
ด้วยเจตนา ทำด้วยความเห็นของเรา นี่มันเข้าไปขัดเกล้า เห็นไหม

แต่เขาไม่ทำด้วยความเห็นของเรา เขาทำความจำนนจากข้างนอก นี่สิ่งที่เขาอดเขาอยาก
คิดว่าอดนอนผ่อนอาหารแล้วมันจะเป็นประโยชน์อะไร มันเป็นความทุกข์ทั้งนั้นนะ เป็นความ
ทุกข์ มันเป็นการตัดแปลง มันเป็นการตัดแปลงใจนะ มันทำใจของเราให้เข้าที่เข้าทาง ถ้าใจเราเข้า
ที่เข้าทางเห็นไหม สิ่งนี้มันจะเห็น อายุการใช้งานของมนุษย์นะ ๓๐,๐๐๐ กว่าวันก็ต้องตายไป แล้ว
นี่อายุใช้งานก็ใช้งานเรื่องของร่างกาย แล้วหัวใจมันได้อะไรไปล่ะ ถ้าเราเห็นว่าอายุใช้งานเขา
ซ่อมแซม เขาบำรุงเขา นะ นี่ร่างกายเป็นที่อยู่ของเรื้อนโรค มีโรคภัยไข้เจ็บมันอยู่กับเรานี้ แล้วเราก็ก
ยังต้องถนอมรักษามันไป แต่ถนอมรักษาไปแล้วได้อะไรติดไม้ติดมือไป

แต่ถ้าเราดูหัวใจนะ ถ้าจิตมันลงเป็นสมาธิมันจะฟังใจมาก ทรัพย์อันนี้นะเงินทองซื้อไม่ได้ แล้วไม่มีแสวงหาได้ที่ไหน เราหาได้ที่หัวใจของเรา แล้วมันเกิดปัญญาขึ้นมา มันใคร่ครวญเข้ามา มันปล่อยวางเข้ามา แล้วจะเห็นนะ เห็นเลยว่าการศึกษาทางโลก นี่การศึกษาทางโลกนะ ต้องให้ คณะกรรมการเขามอบปริญญาบัตรให้นะ แต่การศึกษาทางธรรม ธรรมะแต่ตั้งมันจะเกิดขึ้นมาจากใจ มันจะเป็นของมันเอง เป็นสันติภูมิจิโกล แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั่งอยู่ต่อหน้าก็ กราบเคารพบูชา แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทำให้เราไม่ได้ ทุกคนทำให้เราไม่ได้ เห็นไหม มันคงที่อย่างนี้ มันเป็นสมบัติของเราอย่างนี้ นี่มันอยู่ที่นี้ มันอยู่ในหัวใจของเรา ถ้าเรา ย้อนกลับมาที่นี้

การกระทำถ้ามองทางโลกมันเหมือนกับคนทุกข์จนเจ็บใจ แต่ถ้ามองทางธรรมนะ เห็นไหม โคนไม้นี้วิมาน เราอยู่เพื่อความสุขของเรา มันไม่มีเสียงนะ รูป รส กลิ่น เสียงเป็นบ่วงของ มาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร รูป รส กลิ่น เสียงจากภายนอก รูป รส กลิ่น เสียงจากภายในไม่มีสิ่ง ใดๆ เลย ไปอยู่ในป่าระวังความคิดนะ คนอยู่คนเดียวให้ระวังความคิดของตัวเอง ความคิดของตัวเองมัน จะทำร้ายตัวเอง ความคิดของตัวเองคิดจนเราเสียใจ เราเข้าใจแล้วเราก็อำนาจตัวเอง ความคิดของเรา ทั้งนั้นนะ แต่ความคิดในแง่บวกละ ความคิดในสิ่งที่ดีเห็นไหม ถ้าสิ่งที่ดีเกิดขึ้นมาจากไหน

ถ้าเกิดขึ้นมานี้ มิจฉา - สัมมา มิจฉาคิดทำร้าย คิดทำลาย สัมมา คิดก่อเกิด คิดสิ่งที่ดีขึ้นมา แล้วดีขึ้นมา เห็นไหม สมาธิธรรม คุณิ เขาก่อเจตีย์ทรายนะ น้ำพัดขึ้นมาที่มันจะราบไปเลย แต่ว่า เราทำสมาธิขึ้นมาที่มันเป็นนามธรรมแท้ๆ เลย ทำไมมันอยู่กับเราละ ทำไมมันฟังใจเราไปละ แล้ว เกิดธรรมขึ้นมา คุณิ เพชร นิล จินดา ของมีค่าขนาดไหนมันอยู่ใต้ก้อนอิฐทั้งหมด เสื่อมสภาพ ทั้งหมด ไม่มีอะไรคงที่ ของในโลกนี้ไม่มีอะไรคงที่เลย

เว้นไว้แต่อริยมุมิ โสคาบัน สกิทาคามี อนาคามี พระอรหันต์ นี่สิ่งนี้คงที่ ไม่มีใครทำลาย มัน พ้นจากพญามาร พญามารมองไม่เห็น เห็นไหม พญามารตามสิ่งนี้ไม่ได้ ทำลายสิ่งนี้ไม่ได้ อยู่ที่ใจนี้ ใจทุกข์ๆ นี่ที่เรามาสแสวงหากันนะแสวงหาที่นี้ ชีวิตเป็นอย่างนี้นะ ชีวิตนี้เกิดมาจากกรรม ใครจะสุขใครจะทุกข์แล้วแต่เราสร้างมาทั้งนั้นนะ เราเป็นคนทำของเราเอง ถ้ามันเกิดสภาวะใด นี้ของที่เราทำมาทั้งนั้นนะ ถ้าเราทำดีนะมันจะไม่เกิดสภาวะแบบนี้ มันจะดีไปตลอด

แต่ถ้ามันดีตลอดทำไมมันเกิดวิกฤตขึ้นมาบ้างเป็นบางครั้งวละ เห็นไหม คุณิ เวลาลดค่าเงิน บาทนี้ใครสามารถที่จะไปเปลี่ยนแปลงมันได้ เป็นไปทั้งหมดเลย นี่สภาวะกรรม เห็นไหม กรรมมัน

เกิดขึ้นมาเกิดร่วมกัน กรรมจากสิ่งแวดล้อม กรรมแบบสภากรรมของโลก กรรมของเรา กรรมต่างๆ เห็นไหม

แล้วในปัจจุบันนี้เราแยกออกมา แยกออกมาประพฤติปฏิบัติ เห็นไหม ถ้าเราอยู่โคนไม้ อยู่ของเราเราแยกออกไปจากสังคม เราออกไปไปแบบนอแเรด ครูบาอาจารย์ท่านไปแบบนอแเรดนะ ไปแบบนอแเรดเพราะอะไร เพราะไปแบบนอแเรดมันจะเกิดความวิเวก มันจะเกิดการกระเทือนใจ ถ้าไปด้วยกัน ๒-๓ คนนะมันอ่อนใจ อ่อนใจคืออ่อนกิเลสไป กิเลสมันจะช็อค

แต่ถ้าไปคนเดียวไปเพื่อค้นคว้าหาเรา ถ้าค้นคว้าหาเราขึ้นมา นี่ความกังวล ความวิตกกังวล ความกลัวต่างๆ เกิดจากใจที่นั่นนะ สิ่งนี้เกิดจากใจถ้าทำลายหมด มันไม่มี มันไม่มีหรือ สิ่งนี้เราสร้างภาพหลอกเราเองที่นั่นเลย แล้วถ้าเราทำลายหมดนี่สิ่งนี้มันจะเป็นปัจเจก ตั้งมั่นจะตั้งในศาสนา มาก ศาสนาที่เขาเห็นกันนะเป็นวัตถุ เป็นข้าวของ เป็นสิ่งที่เชิดชูศาสนา เขาเห็นเป็นวัตถุกันเขาชื่นชมกัน นี่ครูบาอาจารย์ท่านเศร้าใจที่นั่นนะ เพราะมันเป็นที่อยู่ของเราด้วย เป็นที่อยู่ของตุ๊กแกด้วย เป็นที่อยู่ของจิ้งจกด้วย เป็นที่อยู่ของนกด้วย มันเป็นที่อยู่ของใคร ใครเป็นเจ้าของมัน ไม่มีหรือ อาศัยชั่วครวณะ

แต่หัวใจของเราเนะ เราสร้างได้ เราทำได้ นี่อายุใช้งานของเราเนะ ๓๐,๐๐๐ กว่าวัน ตั้งสติไว้ จะเอาอะไร ชีวิตนี้จะเอาอะไร จะทำอะไรติดมือเราไป ถ้าเราทำสิ่งที่ติดมือเราไป ชีวิตเราจะเป็นประโยชน์ เห็นไหม นี่อริยทรัพย์การเกิดเป็นมนุษย์ มนุษย์เกิดมามีธาตุ ๔ แล้วสัตว์มันก็เกิดมาเป็นเดรัจฉาน เห็นไหม แล้วเราเอาเนื้อของมันเป็นอาหาร เห็นไหม ธาตุ ๔ กินธาตุ ๔ ดินกินดิน นี่ร่างกายเป็นดินแล้วก็กินดินเข้าไป แล้วดินก็ไปส่งเสริมขึ้นไป อาหารก็ธาตุ ๔ เหมือนกัน เราต้องใช้ไฟ ต้องใช้น้ำ ทำให้เป็นอาหาร ธาตุ ๔ อาศัยธาตุ ๔ กินนะ ธาตุ ๔ อาศัยธาตุ ๔ ดำรงชีวิต หัวใจ อาศัยธรรม

ถ้ามีคุณธรรมในหัวใจเปลี่ยนมนุษย์นะ เปลี่ยนมนุษย์นะจากเป็นมนุษย์ คูตี ทำไมเทวดา อินทร์ พรหม ที่เราเคารพศรัทธากันนะทำไมมาฟังธรรมครูบาอาจารย์เราละ ทำไมเขาเป็นเทวดา อินทร์ พรหม ทำไมเขาไม่เข้าใจสิ่งต่างๆ เขามีแต่นามธรรม เขามีแต่เรื่องหัวใจนะ แล้วเขามีทิพย์ด้วย แต่ทำไมเขาต้องมาฟังธรรม นี่ไงถ้าเราทำของเราขึ้นมาเดี๋ยวนี้ เราทำของเราเป็นปัจจุบันเดี๋ยวนี้ เพราะเรามีร่างกายและมีจิตใจ เรามีร่างกายจิตใจ เทวดาเขาเป็นทิพย์หมด เขาไม่มีร่างกาย เขาไม่ได้กินดิน เขากินทิพย์ เรากินดิน แล้วหัวใจกินธรรม

ถ้าเราทำของเราขึ้นมาได้มันจะเป็นโอกาสของเราละ นี้ ๓๐,๐๐๐ กว่าวัน นี้เจ็บไข้ได้ป่วย ขึ้นมามันสะท้อนใจ สะท้อนใจมาก เห็นไหม นี้เจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นมามันเป็นธรรมชาติของมัน แล้ว ถ้าไม่ดูแลรักษามัน ปล่อยมันมันก็เสื่อมสลายไป แล้วหัวใจละ หัวใจไปไหนๆ นี้ถ้าเรามีอย่างนี้ ขึ้นมา เราทำของเราได้ เราตั้งสติของเราขึ้นมา ของอาศัยนะ ปัจจัยเครื่องอาศัยกับความเป็นจริงใน ใจของเรา เราอย่าไปติดติดกับมัน ไม่ติดติดไปกับมันหรือ

แต่เห็นแล้วมันปลงธรรมสังเวชไป มันสังเวชกับความเผอเรอของพวกเรา มันสังเวชกับการ นอนใจ เราจะนอนใจกับชีวิต เราจะไม่ติดติดกับชีวิต ถ้าเราไม่นอนใจกับชีวิต เราจะเป็ความ จริงของเรา เห็นไหม นี้มีสติสัมปชัญญะขึ้นมา อตตะ หิ อตตะ โน นา โถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ความมี ธรรมในหัวใจนะ มันมีหิริ มันมีโอตตปปะ มันมีความเกรงกลัว มันมีความละอายนะ หัวใจมันมี ความละอายของมัน แล้วมันจะชุ่มชื้นในตัวใจของมัน เห็นไหม สุขที่สุดที่นี่ ไม่ได้สุขที่หาเครื่อง ปัจจัยอาศัย เครื่องปัจจัยอาศัยแค่ดำรงชีวิต เพื่อจะหาธรรมในหัวใจของเรา เอวัง